

คู่มือการปฏิบัติงาน งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอสว่างพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

คำนำ

ด้วยปัจจุบันสาธารณสุขยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลก ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีโอกาสอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยเพิ่มขึ้นส่งผลให้ความเสียหายจากสาธารณสุขรุนแรงมากขึ้น ทั้งภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย วาตภัย ภัยแล้ง ภัยหนาว และภัยจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย อุบัติภัย การรั่วไหล ของสารเคมี อันตรายรวมทั้งสาธารณสุขหรืออุบัติเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้น

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจใน ขั้นตอนการปฏิบัติอย่างถ่องแท้ จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ดังนั้น

คณะผู้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้ จึงได้รวบรวมเนื้อหาสาระ หน้าที่ ลักษณะงาน และขั้นตอนการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำ เป็นรูปเล่มไว้ เพื่อใช้เป็นคู่มือในการ ปฏิบัติงาน ตลอดจนเป็นการสร้างความเข้าใจและความร่วมมือต่างๆ จากผู้มีส่วนได้เสียในการปฏิบัติงานตามภารกิจหลักของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ลักษณะงาน และขั้นตอนการปฏิบัติงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
คณะกรรมการผู้จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

สารบัญ

คำนำ

หน้า

สารบัญ

หลักการและเหตุผล

๑

วัตถุประสงค์

๑

นิยามคำศัพท์

๑

การจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒ - ๔

สถานที่ตั้ง

๔

แนวทางปฏิบัติ

๔ - ๖

การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน

๗ - ๘

การอพยพ

๙ - ๑๑

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการช่วยเหลือเหตุสาธารณภัยกรณีฉุกเฉิน

๑๒

ขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านสนับสนุนน้ำอุปโภค-บริโภค

๑๓

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน พนักงานขับรถบรรทุกน้ำกรณีส่งน้ำอุปโภค-บริโภค

๑๔

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติ

๑๕

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน ระวังเหตุอัคคีภัย

๑๖

ภาคผนวก

คู่มือการปฏิบัติงาน
งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

๑. หลักการและเหตุผล

สาธารณภัยยังคงมีแนวโน้มจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากความแปรปรวนของภูมิอากาศโลกความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสังคมไทยจากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองอย่างรวดเร็ว ประชาชนมีโอกาสอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยมากขึ้น ส่งผลให้ความเสียหายจาก สาธารณภัยรุนแรงมากขึ้นทั้งภัยธรรมชาติเช่นอุทกภัยวาตภัยภัยแล้งภัยหนาวและภัย จากการกระทำของมนุษย์เช่นอัคคีภัยอุบัติเหตุการรั่วไหลของสารเคมีอันตรายของครปครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน และมีบทบาทภารกิจในการเข้าไปให้ความช่วยเหลือและบรรเทาสาธารณภัยในลำดับแรกก่อนที่หน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ประกอบกับพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี หน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่นตน จึงถือเป็นการกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเตรียมพร้อมในการป้องกันสาธารณภัยและพัฒนาขีดความสามารถในการเผชิญเหตุและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ภายหลังจากสถานการณ์ภัยยุติ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การดำเนินงานจัดการงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว มีขั้นตอนหรือกระบวนการและแนวทางในการปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒. เพื่อให้มั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามข้อกำหนดระเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการงานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ สามารถ ลดความสูญเสียที่เกิดจากภัยพิบัติให้เหลือน้อยที่สุด
๔. เพื่อให้ประชาชนที่ประสบภัยได้รับการช่วยเหลือฟื้นฟูอย่างทั่วถึงและทันเวลา
๕. เพื่อบูรณาการระบบการสั่งการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างมีประสิทธิภาพ
๖. เพื่อสร้างระบบบริหารจัดการสาธารณภัยที่ดีและสอดคล้องกับวัฏจักรการเกิดภัย

๓. นิยามคำศัพท์

การป้องกัน (Prevention) หมายถึง มาตรการและกิจกรรมต่างๆที่กำหนดขึ้นล่วงหน้าทั้งทางด้านโครงสร้างและที่ใช้ด้านโครงสร้างเพื่อลดหรือควบคุมผลกระทบในทางลบจากสาธารณภัย การลดผลกระทบ (Mitigation) หมายถึง กิจกรรมหรือวิธีการต่างๆเพื่อหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบทางลบจากสาธารณภัยและยังหมายถึงการลดและป้องกันมิให้เกิดเหตุหรือลดโอกาสที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัย

การเตรียมความพร้อม (Preparedness) หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการล่วงหน้าก่อนเกิดสาธารณภัยเพื่อเตรียมพร้อมการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉินให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากสาธารณภัยได้อย่างทันการณ์และมีประสิทธิภาพ การจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) หมายถึง การจัดตั้งองค์กรและการ บริหารจัดการด้านต่างๆเพื่อรับมือขอในการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉินทุกรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมรับมือและการฟื้นฟูบูรณะ

การฟื้นฟูบูรณะ (Rehabilitation) หมายถึง การฟื้นฟูสภาพเพื่อให้สิ่งที่ถูกต้องหรือได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิมรวมทั้งให้ผู้ประสบภัย สามารถดำรงชีวิตตามสภาพปกติได้โดยเร็ว

หน่วยงานของรัฐ หมายถึง ส่วนราชการรัฐวิสาหกิจองค์การมหาชนและหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่ หมายความว่ารวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งแต่ไม่หมายรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรุงเทพมหานคร

ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รองผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หมายถึง ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ผู้อำนวยการกลาง หมายถึง อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผู้อำนวยการจังหวัด หมายถึง ผู้ว่าราชการจังหวัด

รองผู้อำนวยการจังหวัด หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ผู้อำนวยการอำเภอ หมายถึง นายอำเภอ

ผู้อำนวยการท้องถิ่น หมายถึง นายกองค์การบริหารส่วนตำบล, นายกเทศมนตรี

ผู้ช่วยผู้อำนวยการท้องถิ่น หมายถึง ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เจ้าพนักงาน หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ต่างๆ ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๔๐

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หมายถึง องค์การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัด

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หมายถึง องค์การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตอำเภอและทำหน้าที่ช่วยเหลือจังหวัดในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หมายถึง องค์การปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาลและเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่

๔. การจัดตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔.๑ องค์การปฏิบัติ

๔.๑.๑ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานของผู้อำเภอท้องถิ่นและให้มีที่ทำการโดยให้ใช้ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เป็นสำนักงานของผู้อำเภอท้องถิ่นมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เป็นผู้อำนวยการและมีปลัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการกำนันผู้ใหญ่บ้านและภาคเอกชนในพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนาจการ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว และเป็นหน่วยเผชิญเหตุเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่

๔.๑.๒ การกิจของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองบัว

(๑) อำนาจการควบคุมปฏิบัติงานและประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการ
ดำเนินการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

(๒) สนับสนุนกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยซึ่งมีพื้นที่
ติดต่อ หรือใกล้เคียงหรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ

(๓) ประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่
รับผิดชอบรวมทั้งประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ทุกขั้นตอน

**๔.๒ โครงสร้างและหน้าที่ของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองบัว**

๔.๒.๑ โครงสร้างกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองบัว ประกอบด้วย ๕ ฝ่ายได้แก่

(๑) ฝ่ายอำนาจการทำหน้าที่อำนาจการควบคุมกำกับดูแลในการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมทั้งวางระบบการติดตาม
ติดต่อสื่อสารในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระหว่างกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุก
ระดับและฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ให้การติดต่อเป็นไปอย่างรวดเร็วต่อเนื่องและเชื่อถือได้ตลอดเวลา

(๒) ฝ่ายแผนและโครงการทำหน้าที่เกี่ยวกับงานการวางแผนการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัยการพัฒนาแผนงานการพัฒนาเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในทุก
ติดตาม ประเมินผลงานการฝึกซ้อมแผน"งานการจัดฝึกอบรมต่างๆและงานการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการ
ป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย

(๓) ฝ่ายป้องกันและปฏิบัติการทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์รวบรวมข้อมูล
ประเมิน สถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นวางมาตรการต่างๆในการ ป้องกันภัยมิให้เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแล้วให้ได้รับ
ความเสียหายน้อย ที่สุดจัดระเบียบแจ้งเตือนภัยการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยงานการข่าวการรักษา
ความปลอดภัยและการปฏิบัติการจิตวิทยา

(๔) ฝ่ายฟื้นฟูบูรณะทำหน้าที่สำรวจความเสียหายและความต้องการด้าน
ต่างๆ จัดทำบัญชี ผู้ประสบสาธารณภัยประสานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ผู้ประสบ สา
ธารณภัยเพื่อให้การสงเคราะห์และฟื้นฟูคุณภาพชีวิตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้ ประสบสาธารณภัย
พร้อมทั้งดำเนินการฟื้นฟู บูรณะสิ่งที่ชำรุดเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือใกล้เคียงกับสภาพเดิมให้มากที่สุด

(๕) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์
เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและการแถลงข่าวข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเสียหาย
และความช่วยเหลือให้แก่สื่อมวลชนและประชาชนทั่วไปได้ทราบ

๔.๓ การบรรจุกำลัง

๔.๓.๑ ในภาวะปกติใช้กำลังเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวเป็นหลัก

๔.๓.๒ เมื่อคาดว่าจะเกิดหรือเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเข้าควบคุมสถานการณ์ปฏิบัติหน้าที่และเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้พื้นที่โดยเร็วและรายงานให้ผู้อำนาจการอำเภอโกสุมพิสัย ทราบทันที

๕. สถานที่ตั้ง

ตั้งอยู่ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว เลขที่ ๑๓๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองบัว อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๔๐

๖. แนวทางปฏิบัติ

เพื่อเตรียมการด้านทรัพยากรระบบการปฏิบัติการและเตรียมความพร้อมไว้รองรับสถานการณ์สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพหลักการปฏิบัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เหมาะสมกับผลการประเมินความเสี่ยงและความอ่อนแอของพื้นที่รวมทั้งการวางแผนทางการปฏิบัติการให้พร้อม เผชิญสาธารณภัยและดำเนินการฝึกซ้อมตามแผนที่กำหนดอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำเพื่อให้เกิดความพร้อมในทุกด้านและทุกภาคส่วนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การป้องกันและลดผลกระทบ ๑.๑ การวิเคราะห์ความเสี่ยงภัย	- ประเมินความเสี่ยงภัยและความล่อแหลมในเขตพื้นที่โดยพิจารณาจากข้อมูลสถิติการเกิดภัยและจากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ - จัดทำแผนที่เสี่ยงภัยแยกตามประเภทภัย
๑.๒ การเตรียมการด้านฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศ	- จัดทำฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสาธารณภัย - พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลด้านสาธารณภัยระหว่างหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถใช้งานได้ร่วมกัน - กระจายข้อมูลด้านสาธารณภัยไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่ปฏิบัติการ
๑.๓ การส่งเสริมให้ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	- สนับสนุนให้สื่อประชาสัมพันธ์ให้มียุทธศาสตร์ในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง - เผยแพร่และเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน - พัฒนารูปแบบและเนื้อหาการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มและเป็นที่น่าสนใจ - ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรเครือข่ายในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคเอกชนและอาสาสมัครต่างๆมีส่วนร่วมในการรณรงค์ในเรื่องความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง
๑.๔ การเตรียมการป้องกันด้านโครงสร้างและเครื่องหมายสัญญาณเตือนภัย	- จัดหาพื้นที่รองรับน้ำและกักเก็บน้ำ - สร้างอาคารหรือสถานที่เพื่อเป็นสถานที่หลบภัย สำหรับพื้นที่ที่การหนีภัยทำได้ยากหรือไม่มีพื้นที่หลบภัยที่เหมาะสม - ก่อสร้าง/ปรับปรุงเส้นทางเพื่อการส่งกำลังบำรุงหรือเส้นทางไปสถานที่หลบภัยให้ใช้ได้
๒. การเตรียมความพร้อม ๒.๑ ด้านการจัดระบบปฏิบัติการฉุกเฉิน	- จัดทำคู่มือและจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินและแผนสำรองของหน่วยงานและมีการฝึกซ้อมแผน - จัดเตรียมระบบการติดต่อสื่อสารหลักและสื่อสารสำรอง - กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ข่าวสารแก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ - จัดเตรียมระบบการแจ้งเตือนภัยและส่งสัญญาณเตือนภัยให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้รับทราบล่วงหน้า - จัดเตรียมเส้นทางอพยพและจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยสำหรับคนและสัตว์เลี้ยง - กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยความสงบเรียบร้อยรวมทั้งการควบคุมการจราจรและการสัญจรภายในเขตพื้นที่ - จัดระบบการดูแลสิ่งของบริจาคและการสงเคราะห์ผู้ประสบภัย - จัดทำบัญชีรายชื่อคนที่ต้องช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๒.๒ ด้านบุคลากร	- จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและกำหนดวิธีการปฏิบัติตามหน้าที่และขั้นตอนต่างๆ - วางระบบการพัฒนาศักยภาพและการฝึกอบรมบุคลากรด้านการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย - จัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่างๆหรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและ องค์กรที่เกี่ยวข้อง - การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยการฝึกอบรมประชาชน
๒.๓ ด้านเครื่องจักรกลยานพาหนะวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และพลังงาน	- จัดเตรียมเครื่องจักรกลยานพาหนะเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้พร้อมใช้งานได้ทันที - จัดทำบัญชีเครื่องจักรกลยานพาหนะเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงานภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน - พัฒนาเครื่องจักรกลเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ด้านสาธารณภัยให้ทันสมัย - จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นพื้นฐานสำหรับชุมชน - จัดเตรียมระบบเตือนภัย - จัดหาน้ำมันเชื้อเพลิงสำรอง/แหล่งพลังงานสำรอง
๒.๔ ด้านการเตรียมรับสถานการณ์	- จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เช่นสถานพยาบาลไฟฟ้าประปาผู้นำชุมชนฯลฯ - มอบหมายภารกิจความรับผิดชอบให้แก่หน่วยงานนั้น - กำหนดผู้ประสานงานที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลาของหน่วยงาน

การปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อดำเนินการระงับภัยที่เกิดขึ้นให้ยุติลงโดยเร็วหรือลดความรุนแรงของภัยที่เกิดขึ้น โดยการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน
๒. เพื่อรักษาชีวิตทรัพย์สินและสภาวะแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดภัยพิบัติ

หลักการปฏิบัติ

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน /ชุมชนกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญหรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอวังหิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ดังนี้

๑. กรณีเมื่อเกิดสาธารณภัยระดับหมู่บ้าน/ชุมชน

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การแจ้งเหตุ	ประชาชน/ อาสาสมัคร/ คณะกรรมการฯฝ่ายแจ้งเตือนภัยแจ้งเหตุให้ ประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ชุมชน และผู้อำนวยการท้องถิ่น/ผู้ที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นมอบหมายทราบ โดยทางวิทยุสื่อสาร/ โทรศัพท์ - วิทยุสื่อสารความถี่ ๑๖๒๘.๕ MHz - โทรศัพท์สายด่วน ๐๔๕-๙๖๙๘๑๐
๒. การระงับเหตุ	คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ ชุมชน/อปพร./ มีสเตอร์เตือนภัย / OTOS/ อาสาสมัครต่างๆเข้าระงับเหตุตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน
๓. การประสานหน่วยงานต่างๆ	- กรณีผู้บาดเจ็บให้ประสานสถานพยาบาลในพื้นที่/ ช้างเคียง - วิทยุสื่อสารความถี่.....MHz - โทรศัพท์สายด่วน ๑๖๖๙ หรือ..... - กรณีเกินศักยภาพของหมู่บ้าน /ชุมชนในการระงับภัยให้ประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชน รายงาน ต่อผู้อำนวยการท้องถิ่นเพื่อขอความช่วยเหลือ

๒. กรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินกว่าระดับหมู่บ้าน/ ชุมชนจะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจฯ	ผู้อำนวยการท้องถิ่นออกคำสั่งตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจ
๒. การเฝ้าระวังติดตามและรับแจ้งเหตุ ๒๔ ชั่วโมง	จัดเวรเฝ้าระวังติดตามสถานการณ์
๓. แจ้งข่าวเตือนภัย	- แจ้งผู้ประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ - แจ้งผ่านทางสื่อต่างๆ - ออกประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย
๔. การระงับเหตุ	- ผู้อำนวยการท้องถิ่นเข้าพื้นที่และตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ที่เกิดเหตุเพื่อเป็นจุดสั่งการพร้อมจัดบุคลากรเครื่องมือเครื่องใช้อุปกรณ์และ ยานพาหนะในการระงับเหตุ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๕. การช่วยเหลือผู้ประสบภัย	- ปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ประเมินพยาบาลผู้ประสบภัยที่เจ็บป่วยเพื่อส่งไปรักษาตัวในโรงพยาบาล ต่อไป - จัดหาปัจจัยสี่ให้แก่ผู้ประสบภัย - ให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
๖. การรายงานสถานการณ์	จัดเตรียมเจ้าหน้าที่เพื่อรายงานสถานการณ์ให้กองอำนาจการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยอำเภอและกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดทราบจนกระทั่งสถานการณ์ภัยสิ้นสุด
๗. การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ	กรณีต้องขอรับการสนับสนุนจากกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อปท. ข้างเคียง/ ส่วนราชการต่างๆในพื้นที่/ องค์กรสาธารณ กุศลภาคเอกชนหรือ กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระดับเหนือขึ้นไป - วิทยุสื่อสารความถี่.....MHz - โทรศัพท์สายด่วน.....
๘. การอพยพ	เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจ ำเป็นต้องอพยพให้ ค ำเนินการอพยพ เคลื่อนย้ายอย่างเป็นระบบ

๓. กรณีสาธารณภัยรุนแรงเกินกว่าระดับท้องถิ่นจะควบคุมได้

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
การส่งต่อการควบคุมสถานการณ์	กรณีสถานการณ์รุนแรงเกินกว่าศักยภาพของท้องถิ่นจะรับสถานการณ์ ได้ให้รายงานต่อผู้อำนาจการอำเภอเพื่อส่งมอบการควบคุมสถานการณ์ ต่อไป

การอพยพ

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐและสามารถดำเนินการอพยพเคลื่อนย้ายให้เป็นไปอย่างมีระบบสามารถระงับการแตกตื่นเสียชีวิตของประชาชนไปสู่สถานที่ปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการเคลื่อนย้ายส่วนราชการมาอยู่ในเขตปลอดภัยและสามารถให้บริการประชาชนได้

หลักการปฏิบัติ

๑. การเตรียมการอพยพ

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. จัดทำแผนอพยพในพื้นที่เสี่ยงจากสาธารณภัย	ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้อง
๒. เตรียมการเกี่ยวกับการอพยพ	ประชุมและสำรวจสถานที่ - สถานที่ปลอดภัยสำหรับการอพยพประชาชนและสัตว์เลี้ยง - เส้นทางหลักและสำรองสำหรับอพยพ - ป้ายแสดงสัญญาณเตือนภัยป้ายบอกเส้นทางอพยพทั้งเส้นทางหลัก และเส้นทางรอง - จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะที่จำเป็นต่อการอพยพ - จัดลำดับความสำคัญของการอพยพโดยจัดแบ่งประเภทของบุคคล ตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน - กำหนดจุดนัดหมายประจำชุมชนและพื้นที่รองรับการอพยพ - จัดทำคู่มือการอพยพจากสาธารณภัยที่สั้นง่ายต่อการทำความเข้าใจให้ประชาชนได้ศึกษา
๓. จัดเตรียมสรรพกำลังหน่วยปฏิบัติการฉุกเฉินหรือหน่วยอพยพ	ทบทวนและฝึกซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดประชุมหรืออบรมให้ความรู้ในการช่วยเหลือตัวเองเมื่ออยู่ในภาวะฉุกเฉิน	ประชุมหรือฝึกอบรม
๕. ทบทวนและฝึกซ้อมแผนระบบเตือนภัยและแผนอพยพประเมินเพื่อให้สามารถ ประยุกต์ใช้ได้ต่อไป	ฝึกซ้อมแผนทั้งแบบปฏิบัติการบนโต๊ะและแบบปฏิบัติการจริง
๖. ตรวจสอบการทางานระบบสื่อสาร	- ติดต่อกับผู้มีวิทยุสื่อสาร / หรือผู้มีโทรศัพท์มือถือเพื่อเข้าร่วมในการ แจ้งเตือนภัย - ฝึกซ้อมแผนอพยพ
๗. แจ้งประชาชนที่อาศัยและทางานใน พื้นที่เสี่ยงภัยว่ามีความเสี่ยงต่อภัย ประเภทใดในหมู่บ้าน/ชุมชนเช่น อุทกภัย อัคคีภัย วาตภัย	การประชุมหมู่บ้าน/ชุมชน

๒. การจัดระเบียบสถานที่อพยพและการรักษาความปลอดภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. การจัดเตรียมสถานที่ปลอดภัย	- จัดเตรียมพื้นที่ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้อพยพและสัตว์เลี้ยง - จัดเตรียมและดูแลความสะอาดของห้องน้ำ อาหาร น้ำดื่ม และ สิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ - จัดเตรียมระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน - จัดระเบียบพื้นที่อพยพโดยแบ่งพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนเป็นกลุ่มครอบครัว หรือกลุ่มชุมชน - จัดทำแบบฟอร์มลงทะเบียนผู้อพยพเพื่อเป็นการตรวจสอบจำนวนผู้ อพยพ - จัดหาสถานที่ปลอดภัยแห่งอื่นไว้รองรับในกรณีพื้นที่ไม่เพียงพอ
๒. การรักษาความปลอดภัย	จัดระเบียบเวรยามทั้งในสถานที่อพยพและบ้านเรือนของผู้ อพยพ

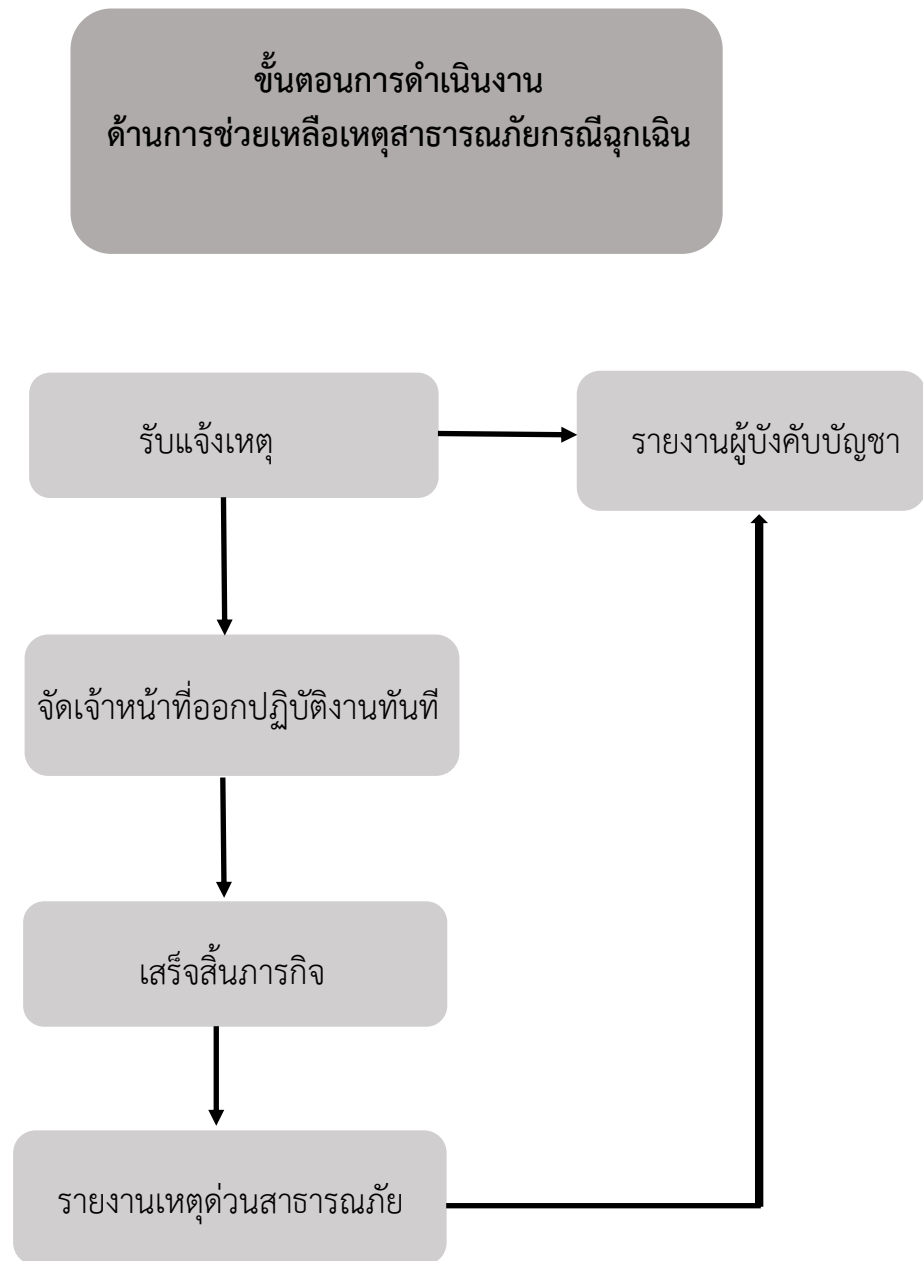
๓. การดำเนินการอพยพขณะเกิดภัย

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. เรียกประชุมกองอำนาจการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน/ ชุมชน เมื่อได้รับข้อมูลแจ้งเตือนจากอำเภอ/ หมู่บ้าน/ ข้อมูลเครื่องวัดปริมาณน้ำฝน/มิสเตอร์เตือนภัย	เรียกประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ
๒. เตรียมความพร้อม/ เตรียมพร้อมระบบ เตือนภัยทั้งหมด (สัญญาณเตือนภัยวิทยุ สื่อสารโทรศัพท์มือถือหรือระบบเตือนภัย ที่มีอยู่ในท้องถิ่น)	เตรียมและตรวจสอบอุปกรณ์
๓. ติดตามสถานการณ์จากทางราชการ สื่อมวลชนและอาสาสมัครเตือนภัย	สั่งการในระหว่างการประชุมกองอำนาจการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบลศรีสำราญ
๔. ตรวจสอบข้อมูลที่เป็นในพื้นที่ที่ประสบภัย	- บัญชีรายชื่อผู้อพยพ - บัญชีจำนวนและชนิดของสัตว์เลี้ยงที่จะอพยพ - ยานพาหนะ - อาหารที่สำรองไว้สำหรับคนและสัตว์เลี้ยง
๕. ตรวจสอบระบบเครือข่ายการเตือนภัย ต	ตรวจสอบสัญญาณวิทยุสื่อสาร
๖. จัดเตรียมสถานที่ปลอดภัยรองรับผู้ อพยพและสัตว์เลี้ยง	ประสานกับผู้ดูแลสถานที่

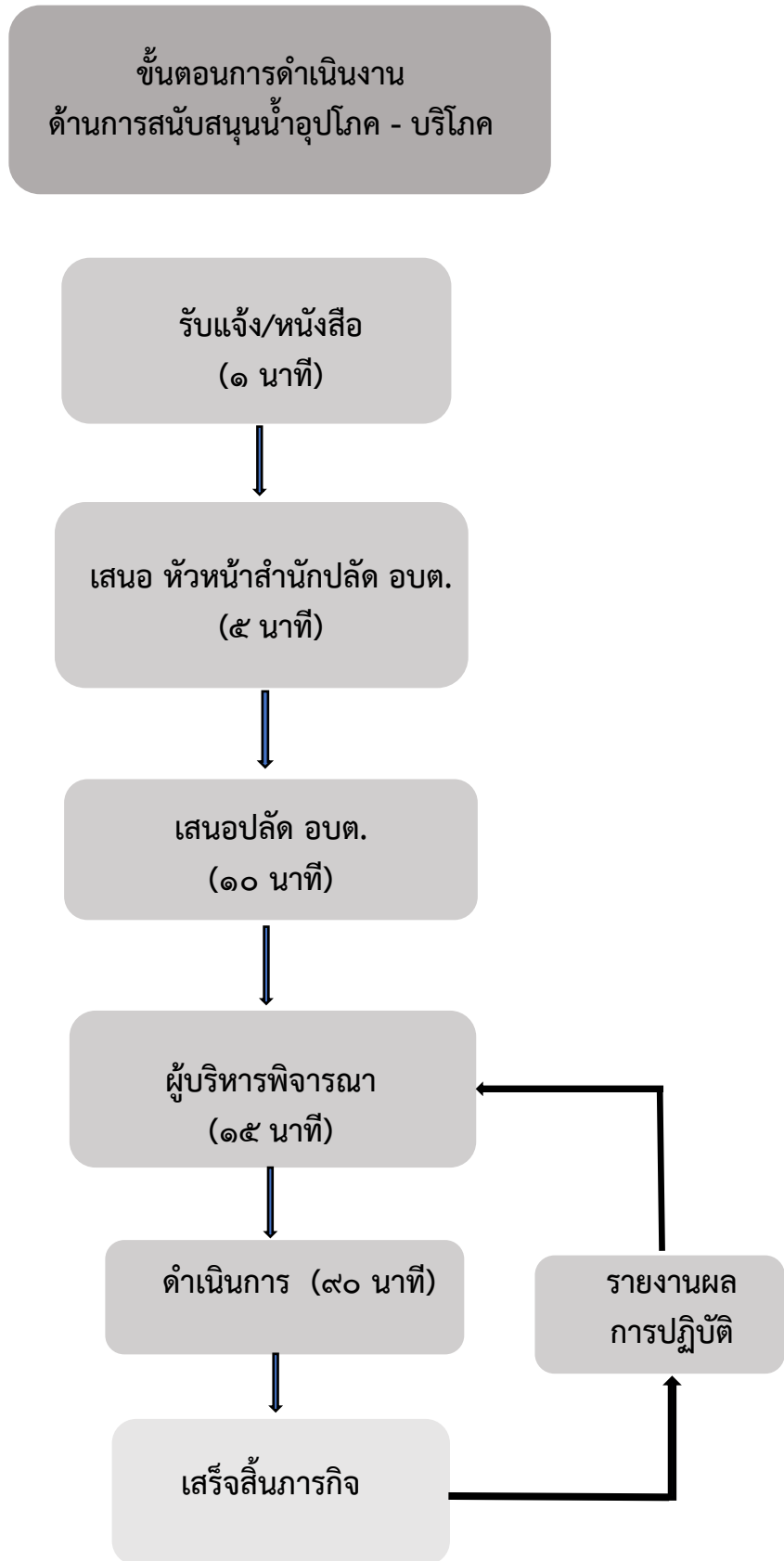
หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
เมื่อสถานการณ์เลวร้ายและจำเป็นต้องอพยพ	
๑. ออกประกาศเตือนภัยเพื่ออพยพ	ฝ่ายเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยและฝ่ายสื่อสารของคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยหมู่บ้าน / ชุมชนออกประกาศเตือนภัยเพื่ออพยพให้สัญญาณ เตือนภัย และประกาศอพยพเช่นเสียงตามสายวิทยุ หอกระจายข่าว โทรโข่งนกหวีดหรือสัญญาณเสียง / สัญลักษณ์ต่างๆที่กำหนดให้เป็นสัญญาณเตือนภัยประจำหมู่บ้าน/ชุมชน
๒. ส่งฝ่ายอพยพไปยังจุดนัดหมาย/ จุดรวมพลเพื่อรับผู้อพยพหรือตามบ้านที่มีผู้ป่วยคนชราเด็กและสัตว์	สั่งการในระหว่างการประชุมกองอำนวยการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย
๓. การดูแลความปลอดภัยบ้านเรือนผู้อพยพ	จัดเวรออกตรวจตราความเรียบร้อยในพื้นที่ประสบภัย

๔. การดำเนินการอพยพเมื่อภัยสิ้นสุด

หลักการปฏิบัติ	แนวทางปฏิบัติ
๑. ตรวจสอบพื้นที่ประสบภัย	สำรวจความเสียหายของพื้นที่ประสบภัยรวมทั้ง บ้านเรือนของผู้เสียหาย
๒. ตรวจสอบสภาพถนนที่ใช้เป็นเส้นทางอพยพ	ตรวจสอบสภาพถนนและยานพาหนะ
๓. แจ้งแนวทางการอพยพกลับให้ประชาชนได้	ประชุมผู้เกี่ยวข้อง
๔. ตรวจสอบความพร้อมของประชาชนในการ อพยพกลับ	จัดการประชุมที่สถานที่ที่ผู้อพยพพักอาศัย
๕. ดำเนินการอพยพประชาชนกลับบ้านเรือน	ชี้แจงในที่ประชุมและดำเนินการอพยพประชาชนกลับ

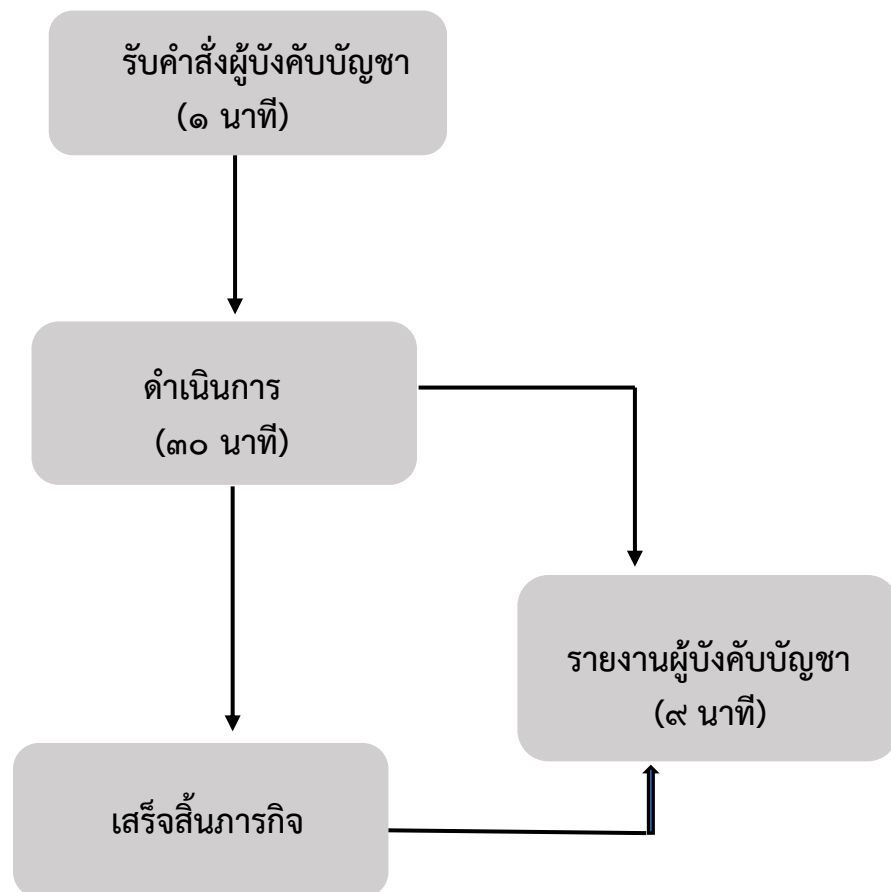

(รวม ๔ ขั้นตอน ปฏิบัติทันทีที่ได้รับแจ้งเหตุ)

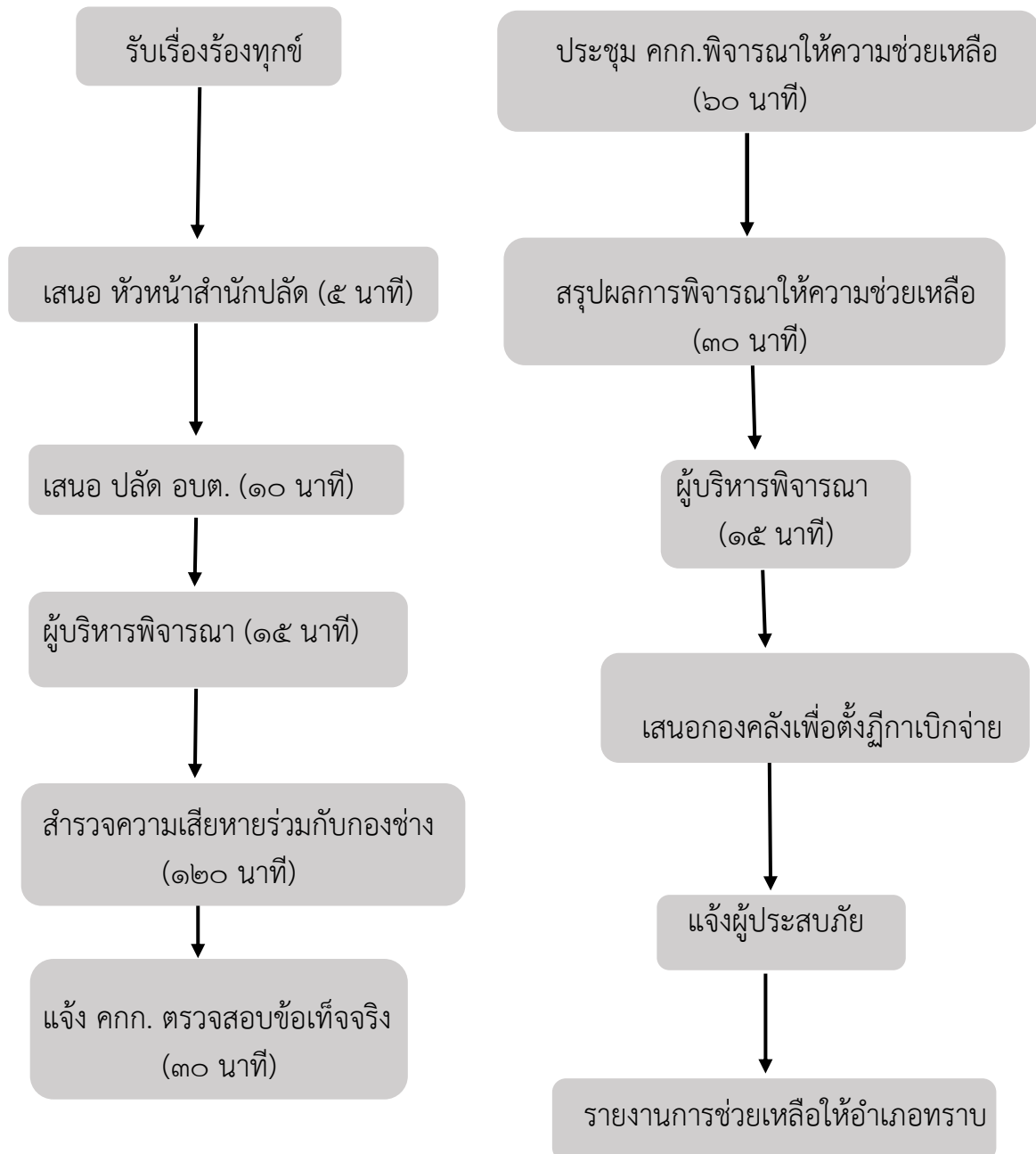
(รวม ๖ ขั้นตอน ๑๒๐ นาที หรือ ๒ ชั่วโมง)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
พนักงานขับรถบรรทุกน้ำกรณีส่งน้ำอุปโภค - บริโภค

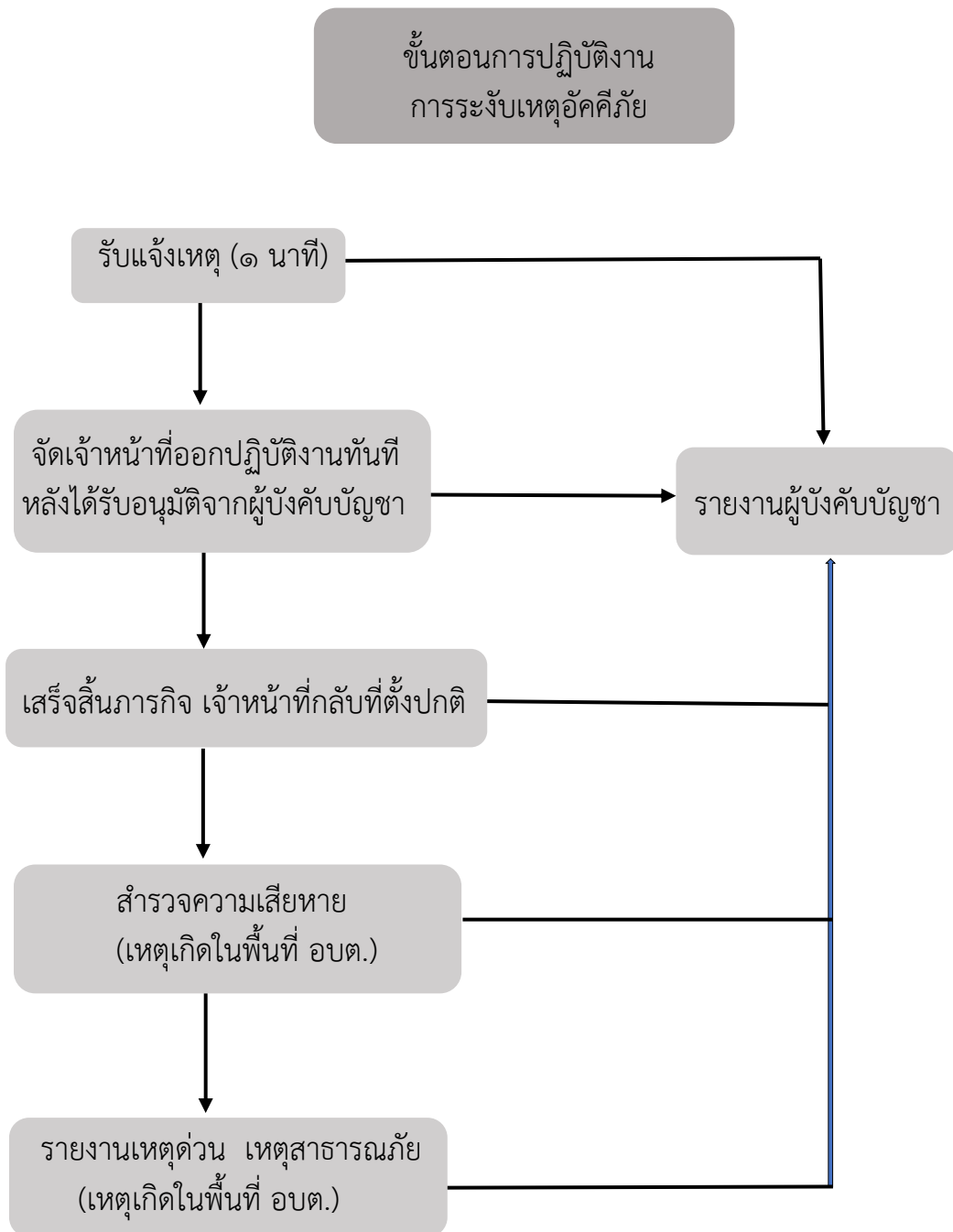

(รวม ๓ ขั้นตอน ๔๐ นาที)

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน
ช่วยเหลือเยียวยาผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

(รวม ๑๒ ขั้นตอน ระยะเวลาดำเนินการ ๓๐ วัน นับแต่วันที่เกิดสาธารณภัย)

(รวม ๓ ขั้นตอน กรณีเกิดเหตุนอกพื้นที่ , ๕ ขั้นตอน กรณีเกิดเหตุในพื้นที่รับผิดชอบ)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
- แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐